איכא דלאמרי בקדרה עצמה. תימה אם שיעור עובי הקדרה כחמשים זיתים ונתן בה מים כשיעור עשרה זיתים ובטל באותן המים כזית חלב היאך יתבטל אותו כזית חלב במים הא פשיטא שיש במים טעם חלב וגרלאה לפרש דהכא מיירי כגון דליתיה לאיסורא בעיניה דנבלע בה בקדרה כזית חלב והיא היתה כבר בלועה מהיתר ואח"כ חזר ובטל היתר המשערין בקדרה עצמה לבטל האיסור שנבלע בה: **כל** איסורין שבתורה משערין אותן כאילו הן בלל וקפלוט. מדלא נקט בבשר בלפת דקתני במתניתין (לעיל דף לו:) גבי גיד הנשה משמע דלאין שיעורן שוה דגיד לא יהיב טעמא כולי האי הוא דמשערין בבשר בלפת אבל שאר איסורים דיהבי טעמא טפי משערין בבלל וקפלוט ומדלאמר רב נחמן גיד בששים משמע דבשר בלפת הוה שיעורה בששים ולפי זה פליג רבי יוחנן אדרבא דלעיל דאמר כל איסורין שבתורה בששים וכרבא קיי"ל דהוא בתרא וכן פסקינן בפ' בתרא דמסכת ע"ז (דף סט.) גבי עובדא בשיכרא: **וכחל** מן המנין. וא"ת כיון דכחל עצמו אסור כדאמרינן בסמוך א"כ נימא חתיכה עצמה נעשה נבלה ולבעי ששים לבד מכחל וי"ל דהאי דאסור לאו משום שיהא טעם חלב בכחל יותר מבשאר בשר אלא לפי שיש בו גומות והחלב טעם להוכו ויש באותו חלב טעם בשר ואי אפשר להפריש מן הכחל מאחר שנתבטל דהו לא מהניא ליה קריעה וא"ת ומה טעם הכחל עצמו אסור והלא כל החלב הכנוס להוכו בגומות נפלט לחוץ ונתפשט ונפלט בשוה לכל החתיכה כדאמר דמשערין בכוליה ופריך נמי אלא מעתה נפל לקדרה אחרת לא יאסור משמע דפשיטא ליה שיולא כולו כמו שאפרש בסמוך וי"ל לפי שמתחלת בשולו קודם שילא החלב לגמרי נאסר החלב שבכחל מפני טעם הבשר שבו ואז לא היה יכול ללאת בקריעה הילכך אף לאחר שנגמר בישולו שבבר יצא כולו הו לא ליתתרי *דאפשר לסותמו אסור ואפילו למ"ד אפשר לסותמו מותר הכא גזרינן שמא יתגלגל קודם שילא כולו ואע"ג דגבי בישרא דאסמיך (לעיל דף לג:) שריגן כי שפיה בשפודא לבתר שנגלה לגמרי ולא גזרינן דלמא אתי למיכל קודם גמר לייתו אתי התם שדרך הדם ללאת על ידי מליחה ולייה ולכך צולהו כדי להוציא דמו גם לבסוף פירש כל הדם לגמרי ונופל לתוך אכל הכא כשילא נמי כל החלב מ"מ נשאר הוא בקדרה אלא שמתבטל ואי שריא לבסוף אתי למיכליה קודם: **וכחל** עצמו אסור. יש ספרים דגרסי אסור היכא דלא קרעיה. וכשליה בהדי בשר וא"ת כי בשיל ליה נמי לאודיה ליתסר משום טעם בשר הכחל (נ) שבחלב שבגומות וי"ל משום דאיכא קמא דרב בפ' כל הבשר (לקמן דף קט:) דאמר לא קרעו אינו עובר עליו ומותר לבך לריך להעמיד כשנתבטל עם הבשר*:

אלא מעתה נפל לקדרה אחרת לא יאסור. דכיון דבכוליה משערינן א"כ נפיק כוליה אבל אי במה דנפיק מיניה משערינן א"ש דאוסר קדרה אחרת דלא נפיק כוליה וא"ת ולמא הא דמשערינן בכוליה משום דמספקא לן אי נפיק כוליה ולכך נפל לקדרה אחרת אוסר משום דדלמא לא נפיק כוליה וי"ל דזה פשוט לו ואין ספק בדבר וידוע היה לה אם יולא כולו או מקלתו ועוד דמספק לא היה אוסר קדרה אחרת כיון דחלב שמוטה דרבנן ועוד גרלאה לפרש דאלא מעתה קמי אהא דאמר וכחל מן המנין אלמא לא חשבינן ליה חתיכה דאיסורא ולא אסיר אלא משום חלב הכנוס בגומות שבתוכו וא"כ נפל לקדרה אחרת לא יאסור דכל מה שסופו ללאת מן החלב יצא בקדרה דלשמה: **נפל** לקדרה אחרת אל יאסור. הא לא פריך הוא גופיה לא ליתסר כדפי' לעיל: **ביצה** בס'. וה"ה בשאר איסורין ובילה אוקמתיך ליה משום דאיכא דאמרי אינשי דמיא בעלמא הוא: בבילת

ואמור רבנן בששים. בפרק בתרא דמסכת ע"ז (דף סט.) פסקינן הלכתא בכל איסורין שבתורה (בששים) בין בשר בחלב ובין שאר איסורין בששים: **מין בשאינו מינו.** שהאדם יכול להבחין טעמו ומינם של היתר שיכול בן ברית לטעמו כגון תרומה וחולין: **בטעמא.** יטעימנו כהן אם אין תרומה נותנת טעם בחולין יאכל התבשיל אף לזרים: **דאיסורא.** כגון בשר בחלב שאין בן ברית יכול לטעמו סמכינן אקפילא: **ומין במינו.** בין ההיתרא ובין דאיסורא דליכא להבחין טעמו: **אי נמי מין בשאינו מינו דאיסורא וליכא קפילא.** עובד כוכבים דליטעמיה משערינן בששים: **מאי דעתיך.** דאמרת ליה אי משום דשמואל דאמר כו' והא רותח גיד דהכא אדי דאמר שמואל קולף ואוכל: **כבוש.** בחומץ וחבלין וכבש בהן איסור והיתר יחד שוליט"ר בלע"ז: **בשר משערין.** האיסור בששים ומשערינן אותו שיהא בו אחד מששים ברוטב וקיפה ובחתיכות ובקדרה: **קיפה.** פומדרי"ל דק דק של בשר ותבלין המתאסף בשולי קדרה: **במאי דבלעה קדרה.** אם לאיסורו כשנפל שם קודם שנתמעט ואלו משערינן אותו לאחר שנתבטל לכמות שנפל שם ואין בהיתר ששים ת) בו אומדים כמה בלעה קדרה מן ההיתר לפי שכשנפל שם היה היתר הרבה ונתמעט בבליעת הקדרה אבל בקדרה עצמה לא משערינן וכיון דאיפליגו ליטמי ואיסורא דאוריתא היא אזלינן לחומרא ולא משערינן בקדרה ג) ועיקר הדבר כמות שהוא בא לפנינו משערינן ליה ולא משערינן לא בקדרה ולא במאי דבלעה קדרה: ג) (כל איסורין שבתורה לבד גיד הנשה דכבשר בלפת הוא) נרשם על דבור זה: ד) או במאי דנפק מיניה אין צריך שיהא בהיתר ששים אלא במה שפלט זה: ה) שהלך כל טעמו בתבשיל דאי לאו הכי: ו) עד שלא נצטמק דמשנתנה הקדרה:

ואמור רבנן בששים הלכך מין בשאינו מינו דהיתרא בטעמא *דאיסורא בקפילא ומין במינו דליכא למיקם אטעמא אי נמי מין בשאינו מינו דאיסורא (ת) דליכא קפילא בששים הנהו אטמהתא דאימליחו בי ריש גלותא בגידא נשיא רבינא אסר רב אחא *בר רב (ג) אשי שרי אתו שיילוה למר בר רב אשי אמר להו אבא שרי א"ל רב אחא בר רב לרבינא מאי דעתיך *דאמר שמואל כמליה הרי הוא כרותח כבוש הרי הוא כמבושל *והאמר שמואל לא שנו אלא שנתבשל בה אבל נצלה בה קולף ואוכל עד שמגיע לגיד וכ"ת מאי כרותח דקאמר כרותח דמבושל והא מדקאמר כבוש הרי הוא כמבושל מכלל דרותח דצלי קאמר *קשיא אמר רבי חנינא כשהן משערין משערין ברוטב ובקיפה ובחתיכות ובקדרה איכא דאמרי בקדרה עצמה ואיכא דאמרי במאי דבלעה קדרה אמר רבי אבהו אמר רבי יוחנן כל איסורין שבתורה משערינן כאילו הן בצל וקפלוט אמר ליה רבי אבא לאביי ולשערינהו בפלפלין ותבלין דאפילו באלף לא בטלין א"ל שיערו חכמים דאין נותן טעם באיסורין יותר מבצל וקפלוט אמר רב נחמן גיד בששים ואין גיד מן המנין כחל בששים וכחל מן המנין ביצה בששים ואין ביצה מן המנין אמר רבי יצחק בריה דרב משרשיא וכחל עצמו אסור ואי נפל לקדרה אחרת אוסר אמר רב אשי כי הוינן בי רב כהנא איבעיא לן כי משערינן בדידיה משערינן או במאי דנפק מיניה משערינן פשיטא דבדידיה משערינן דאי במה דנפק מיניה מנא ידעינן אלא מעתה נפל לקדרה אחרת לא יאסר כיון דאמר רב יצחק בריה דרב משרשיא וכחל עצמו אסור ישיויה רבנן כחתיכה דנבלה: ביצה בששים ואין ביצה מן המנין: אמר ליה רב אידי בר אבין לאביי למימרא דיהבה טעמא והא אמרי אינשי כי מיא דביעי בעלמא א"ל הכא במאי עסקינן בביצת

ומין גיד מן המנין. דבעינן ששים דהיתר לבד מיניה אבל כחל הואיל ומין היתר הוא אם נתבטל עם הבשר משערינן ליה בששים לבהדי דידיה: **בילה.** של עוף טמא: **וכחל עצמו אסור.** שהרי הבשר נתן בו טעם והוא לא נתן טעם בבשר לפי שמוטעם היה: **בדידיה משערינן.** דבעינן שיהא בהיתר ששים כמותו: **או במאי דנפיק מיניה.** אין ד) לריכין שיהא בהיתר אלא בששים מה שפלט זה דהאי מאי דאתי קמן לאו בקדרה הוא ומיסדא שדינן ליה לבר: **אלא מעתה.** הואיל ובדידיה משערינן הא לאיבטול כוליה שהלך כל ה) עלמו בתבשיל דאי לאו הכי אמאי בעית ששים כמותו כולו וכיון דכוליה בטלהיה נפל לקדרה אחרת אל יאסר: **כיון דאמר רב יצחק כו'.** מפני שבתחלה נאסר עד שלא נצטמק ו) משנתנה הקדרה בו טעם מיד נאסר ומלו שויה רבנן כחתיכת איסור שהיא לעולם אסורה כדאמר במתניתין בזמן שמכירו כו': **למימרא דיהבה טעמא.** כי מבשלה בהדי אחריני: אחרות

[נדרי"ף וברא"ש ליתא מיהו בשאלתות פרשה ויצא ס"ס כ"ד איתא רב אחא בריה דרב וכו' אמר ליה רב אחא בריה דרב לרבינא וכו']

[בשאלתות שם איתא שטע מינה]

עיין בר"ן ותמלא שם ביאור דברי רש"י בזה

[ועי"ע תוס' לקמן קט: ד"ה אימו]

אבל יותר משיש לא יהיב טעם דאין נותן [טעם] באיסורא כגון התיכה של נבילה וכגון דג [טמא] וגיד הנשה: ביצה בששים. כגון ביצה דאית בה אפרוח שהיא כנבלה שנתבשל עם ביצים טהורים: בדידיה משערינן. כלומר בכחל שנתבשל עם הבשר: אלא מעתה נפל לתוך קדירה אחרת כו'. כלומר השתא דאמרת בדידיה משערינן דבששים הוא עצמו בטל. נפל לתוך קדירה אחרת אל יאסור דהא בטל הוא מתחילה:

סר

הגהות הב"ח

(א) גמ' דאיסורא וליכא קפילא: (ב) שם רב אחא בר רב שרי כגיל תיבת אשי ממחק. (ג) תוס' ד"ה וכחל וכו' הכחל עצמו שבחלב שבגומות:

גליון הש"ס

גמ' והא אמרי אינשי. ע"ל דף סה ע"ב בד"ה ד"ה גישולי בילים: תוס' ד"ה וכחל מן המנין וכו' דאפשר לסותמו אסור. לא זכיתי להבין הא בשר הכחל לא נאסר רק החלב קבל טעם בשר ונאסר כחלב והוא בגומות ואסור לאכול הכחל מצד שאוכל ג"כ החלב ואחר גמר בישולו שילא החלב לחוץ ממילא יהיה מותר דהא הבשר לא נאסר כלל ומה שייך לאפשר לסותמו אסור:

רבינו גרשום

דאמר שמואל מלוה הרי הוא כרותח. כלומר ובולע הירך שומן דגיד סחטת הבלה: וכי תימא מאי כרותח כרותח דמבושל. כלומר ולא כרותח דצלי: כשהן משערין כו' כלומר כשהן משערין בששים: ואיכא דאמרי בקדירה עצמה. כלומר שהקדירה עצמה עולה למנין ששים: כל איסורין שבתורה רואין אותן כאילו בצל וקפלוט נותנין טעם עד ששים

אפרוח. שהבשר טוחן טעם ולא שבח טמאה ול"ש טהורה דנבלה היא: **אכל טמאה**. בלא אפרוח לא: **כיון דאית בה אפרוח קרי לה טמאה**. ואפילו של עוף טהור: ביצים טהורות ששלקן כו': **מכלל דרישא**. דנקט טמאה טמאה ממש קאמר ולאו לאפרוח דאי בטהורה ואפרוח תרתי למה לי: תורה אור

כילד ששלקן ונמלא אפרוח באחת מהם. וזו היא טומאתו וכולן מן הטהור: **השתא דאית בה אפרוח**. אשמועינן דיהבא טעמא ואסורה ואע"ג דמיא בעלמא הוא: **יש בה אפרוח**. אפילו טהורה: **מיבעיא**. כ"ש דיהבא טעמא דהא אפרוח נבלה היא: **בדיקולא**. קלחת: **סבר רב אשי לשעוריה**. היתרא ולאוסופי עלה מה שבלעה קדרה כדי לבטל את האיסור והאיסור היה משער כמו שהוא בא לפניו מלומקת: **רבנן**. תלמידים: **דאיסורא לא בלע**. אף האיסור נלטמק וכשנפל היה בו יותר אלא הכל משערים כמות שאנו רואים: **בתלתין פלגי דזיתי**. משום דלא היה כשיעור היה מזלזל בבטולו ולא בעי ששים: **לא תזלזל בשיעורי דרבנן**. כלומר אפילו במידי דלא מיתסר מדאורייתא לא תזלזל בשיעוריה ועוד הא מדאורייתא אסור דאפי' שיעור אסור מן התורה ת"ל] ואפי' שיעור מנין ת"ל כל חלב בפרק בתרא דיומא (דף עד.): **ראה שאתה מטיל בה גבול**. ראה מה אתה עושה שלא תטעה ותכשיל הסמוכים עליך שאתה ממיל בה גבול להתירה בס' ואחת ואיך מפרש לי בהדי דידה לי לבר מינה והשומעים יעלה על דעתם בהדי דידה והרי שני גדולי הדור נשאלה מהם ולא פירשוה ומאן מינהו רבי יעקב בר אחי ורבי שמואל בר נחמני: **ואיבעיא להו גרשין**. שאינך מטיל שום ספק בדבר לומר ואיני יודע אם היא מן המנין של ס"ת או לא: **בס' ואחת והיא**. דהוו להו ס"ב: **הכוא דאחת כו'**. פלגא דזיתא דאיסורא הוא וכן עובדא דר"ש בר רבי: **אבא**. הלא בא מעשה כזה לפניו ולא מצא אלא מ"ז והתיר שמע מינה לאו ס' בעי אף אני מתיר בזה שאני מוצא בו אלא מ"ה ולי נראה דהכי קאמר אבא לא שיער בארבעים ושבע אני אשער במ"ה בתמיה אבא בא לפניו מעשה והיה יכול לבטלו במ"ז ולא שיערו להתיר ואסר ואני אתירנו במ"ה ולגשון זה אין לדיך לפרש בחלי זית אלא ב] אף בשיעור שלם: **הא איכא שלשים משערינן**. בתמיה וכולי האי מי ג] מזלזלין: **גוזמא**. כלומר למה באת ליטלל עליו והלא אפילו שלשים אין בו בהיתר כמות האיסור ולאו דוקא קאמר ליה אלא דבר שאינו יכול לעמוד כלומר כלום יש שם אפילו שלשים ואע"פ שאינו ניתר בכך: **בס'**. היכא דבדקינה ולא יהיב טעמא אי נמי ליכא למיקס אטעמא כגון מין ומינו אבל היכא דבדקינה ויהיב טעמא לעולם טעמא לא בטיל כדאמר בכמה דוכתין ולקמן (דף לט.) נמי אמרינן יש בהן בטעם בין שים (ה) להעלות במאה ואחד ובין שאין כו' אסור ד] וכי לא יהיב טעמא בעינן ששים לבטוליה כדלקמן דקתני אין בהן בנ"ט בין שים להעלות כו' מותר דאמרינן אין בהן להעלות בק"ח אלא ה] במאי לאו בששים אלמא כי לא יהיב טעמא נמי בעינן ששים למר ומאה למר: **ושניהם לא למדוה כו'**. ואע"ג דאי אתי למילף מיניה מינה למילף אפילו היכא דיהיב טעמא דהא הכא איכא למימר דאי אלא במינו הוא יהיב טעמא אפילו הכי רבנן אחמור ואמור טעמא לא בטיל: **זרוע**. של איל נזיר הוא המורס ממנו ומניפין אותו ויתן לכהן ואסור לזרים ו] והאיל כולו נאכל לבעליו דהא שלמים הוא: אין

בביצת אפרוח. והש"ס (ג) בשאר בעמלא בה רס דשדא חיכלא בבולה ונראה דטמאה שהיא קלופה אפשר דאסורה ובירושלמי *גבי גיעולי ביצים משמע דים חילוק בין קלופות לשאין קלופות ושמא לענין זה נמי יש חילוק והא דלא משני הכא הא בקלופה הא בשאינה קלופה משום דסתם ביצים מבשלים אותן בקליפתן: **פירושי** קא מפרש. ז] הכא לא פריך ת"ש אסורות אסורות למה לי וכן בכמה דוכתין ובכמה דוכתין פריך*: **דנפל** בדיקולא דבשרא. בערוך *מבארו בהדי הא ביימא ודיקולא שפיל* פירוש קלחת וכתוב בתוספות הגאונים דהכי קאמר דנפל ליורה גדולה שיש בה שיעור דיקולא* וקשה כיון דלאו לדיקולא נפל מאי קאמר סבר רב אשי לשעוריה במאי דבלעה דיקולא ובקונטרס פירש דיקולא קלחת וקלחת הוא כלי שמבשלין בה בשר כדאמר בהמוכר את הספינה (ב"ב עד.) כל בלשים יום מהפך להם גיהנם כבשר בקלחת ואפשר דקרי ליה דיקולא משום הרתיחות שעולות בתוכו שנקראים דיקולי כדאמר פרק כל שעה (פסחים דף לט:) אמר רב יוסף לא ליתלו חיטים תרתי חיטי בהדי הדדי דילמא אזל חדא (נ) בלרי דחברתה ולא סליק ליה דיקולא דמיא מד' רוחתא*: **ואיבעיא** להו בששים ואחד כו'. ומדלא פירש בהדיא בששים והיא מותרת ליכא למיפשט מידי דשמא רבי יהושע בן לוי עצמו הוא מסופק ומיהו קשה דלקמן קאמר רבי יהושע בן לוי כל איסורין שבתורה בששים משמע ח] בששים של היתר כמו גיד בששים ואין גיד מן המנין ויש לומר דהתם משמיה דבר קפרא קאמר לה אבל הכא מדקאמר בששים אסור משמע שפיר דבששים של היתר נמי אסור להכי אית לן למימר דלדידיה הוה מספקא ליה: **כל** איסורין שבתורה בששים. פירש בקונטרס דאף כי לא יהיב טעמא בעי ששים ואין נראה ומה שהביא ראיה מלקמן אפרש לקמן בגזרת הש"ס:

יהושע בן לוי אמרי ביצה בס' אסורה בס' ואחת מותרת ואיבעיא להו בס' ואחת בהדי דידה או דילמא לבר מינה ולא פשיט ומר פשיט לה מפשט אתמר אמר רבי חלבו אמר רב הונא "ביצה בס' והיא אסורה בס' ואחת והיא מותרת ההוא דאתא לקמיה דר"ג בר רבי א"ל אבא לא שיער בארבעים ושבע ואני אשער בארבעים וחמש ההוא דאתא לקמיה דר"ש בר רבי א"ל אבא לא שיער במ"ה ואני אשער במ"ג ההוא דאתא לקמיה דר' חייא א"ל כלום יש שלשים טעמא דליכא שלשים הא איכא שלשים משערין אמר ר' חנינא גוזמא אמר ר' חייא בר אבא אמר ר' יהושע בן לוי משום בר קפרא כל איסורין שבתורה בס' אמר לפניו ר' שמואל בר רב יצחק רבי אתה אומר כן הכי אמר רב אסי אמר ר' יהושע בן לוי משום בר קפרא כל איסורין שבתורה במאה ושניהם לא למדוה אלא מזרוע בשלה דכתיב °ולקח הכהן את הזרוע בשלה וגו' ותניא בשלה אין

*ביצים מטהרות ששלקן עם ביצים טמאות אם יש בהן בנותן טעם כולן אסורות הכא נמי בביצת אפרוח ואמאי קרי לה טמאה כיון דאית בה אפרוח קרי לה טמאה והא מדקתני סיפא *ביצים ששלקן ונמצא אפרוח באחת מהן אם יש בהן בנותן טעם כולן אסורות מכלל דרישא דלית בה אפרוח עסקינן פירושי קא מפרש ביצים טהורות ששלקן עם ביצים טמאות אם יש בהן בנותן טעם כולן אסורות כיצד כגון ששלקן ונמצא אפרוח באחת מהן ה"ג מסתברא דאי ס"ד רישא דלית בה אפרוח השתא דלית בה אפרוח אסורה דאית בה אפרוח מיבעיא אי משום הא לא איריא תנא סיפא לגלויי רישא שלא תאמר רישא דאית בה אפרוח אבל לית בה אפרוח שריא תנא סיפא דאית בה אפרוח מכלל דרישא דלית בה אפרוח ואפילו הכי אסירא ההוא כזיתא תרבא דנפל בדיקולא דבשרא סבר רב *אסי לשעוריה במאי דבלע דיקולא אמרי ליה רבנן לרב אשי ²אטו דהיתרא בלע דאיסורא לא בלע ההוא פלגא דזיתא דתרבא דנפל בדיקולא דבשרא סבר מר בר רב אשי לשעוריה בתלתין פלגי דזיתא אמר ליה אבוה לאו אמינא לך ¹לא תזלזל בשיעורין דרבנן ועוד *האמר ר' יוחנן ³חצי שיעור אסור מן התורה אמר רב שמן בר אבא אמר רב אידי בר אידי בר גרשם אמר לוי בר פרטא אמר רבי נחום אמר רבי ביריים משום זקן אחד ורבי יעקב שמיה דבי נשיאה אמרו ביצה בס' אסורה בס' ואחת מותרת אמר רבי זירא לרב שמן בר אבא ראה שאתה מטיל בה גבול היתר שהרי שני גדולי הדור לא פירשו את הדבר רבי יעקב בר אידי ורבי שמואל בר נחמני תרוייהו משמיה דרבי

[תוספתא דתרומות פ"ט]

[שם]

[ע"ל אשי]

יומא עג: עד.

רבינו גרשום

סבר רב אשי לשעוריה במאי דבלע נמי דיקולא. כלומר דיקולא היה רותח ונפל כזיתא תרבא לתוך דיקולא רותח וסבר רב אשי לשעוריה ששים במאי דבלע כו'. ההוא (כי) פלגא זיתא כו' כלומר נפל לדיקולא רותח. לשעוריה בתלתין פלגי דזיתי כלומר דאי היו שם שלשים חצאי זיתא דבישרא היה מתירו שהיה מקיל ביותר. ההוא דאתא לקמיה דרבן גמליאל. כלומר חצי זית חלב שנפל לתוך יורה של בשר רותחת. אבא לא שיער כו' שהיה מקיל בחצי שיעור:

[סוף פרק י' דתרומות]

עט א מיי' פט"ו מה"מ מאכלות אסורות הל' יט סמג לאוין קמח טוש"ע יו"ד סי' פו סעיף ה ו:

[עיין תוס' בכורות לא: ד"ה אי"כ]
[ערך דקל ח]
[סנהדרין ז.]

[עד כאן בערוך]

פ ב מיי' פ"ט מה"מ מאכלות אסורות הל' ע' סמג לאוין קמח טוש"ע יו"ד סי' ל סעיף א וסי' צט סעיף ד:

פא ג טוש"ע יו"ד סי' צח סעיף ו:

פב ד מיי' פי"ד מה"מ מאכלות אסורות הל"ב ופ"ב מה"מ' שביתה עשור הלכה ג:

[ועי"ע תוס' לקמן ק. ד"ה בשקדים]

פג ה מיי' פט"ו מה"מ מאכלות אסורות הל"ט סמג לאוין קלב קמח טוש"ע יו"ד סי' פו סעי' ה וסי' צח סעיף ז:

שיטה מקובצת

(א) דחצי שיעור אסור מן התורה כדאמרינן חצי שיעור מנין: ב) בחצי זית אלא בשיעור שלם: ג) בתמיה וכולי האי מי מזלזלינן: ד) ובין שאין וכו' אסור ואילו כי לא יהיב טעמא: ה) אלא בכמה לאו בששים אלמא: ו) ואסור לזרים והאיל נאכל לבעליו דהא שלמים הוא כצ"ל ועל שאר כל הדבור עד סוף העמוד נרשם עליו: ז) הכא לא פריך. נ"ב עי' תוס' בכורות דף ל"א ע"ב: ח) משמע פפי דבששים של היתר:

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה בס' וכו' שים כהן לבעלות: (ב) תוס' ד"ה בכיצת אסורות וס"ה בגמלא כנ"ל ותיבת בשאר נמחק: (ג) ד"ה דנפל וכו' דילמא אזל חדא ויהיב בלרי' דתברתה ולא סליק ליה דיקולא:

אין בשלה אלא שלימה . פירש בקונטרס דלא נתפרש באיזה לשון וגרלה לפרש דמשמע בשלה כמו בשל לה למ"ד דגושה ומפיק ה"א כמו שיש לה כלומר כמו שהיא : **דכולי** עלמא בהדי איל מבשל לה . דאין מקדא יוצא מידי פשוטו אבל לאיכא דאמרי דבקדרה אחרת מבשל לה לחנא קמא מוציא אותו מידי פשוטו : **מר** סבר מתחך לה והדר מבשל לה.

פירש בקונטרס דהייט ת"ק ושלישה דקאמר הייט דאין מתחכין לתחיכות והשתא לא הוי מר סבר קמא לגישנא קמא כמ"ש קמא דאיכא דאמרי דהוי ר"ש וגרלה לפרש מר סבר מתחך לה והדר מבשל לה הייט ר"ש בן יוחאי אבל ת"ק סבר דמבשל והדר מתחך והייט שלישה דקאמר שתכא ממוצרת לאחר ביטול והשתא הוי מר סבר קמא ר"ש בן יוחאי כמו לאידך ליגשנא ומיהו לגישנא בתרא צריך לומר שלישה הייט שלא יתחכנה תחיכות :

ומאן דאמר בשיש סבר בשר ועצמות הוא . ולא דרשא גמורה היא למילף מינה לענין מין בשאינו מינו דטעם כעיקר דאוריית דהכא מין במינו הוא דמדאוריית בטילה ברובא אלא בשיש ומאה קבלה היתה בידם ותשמרה אהלי קדא ומכל מקום פריך שפיר מהא דתניא זהו היתר הבא מכלל איסור דמשמע שיש כאן היתר דבעלמא אסור כיולא בו : **לאו** למעוטי כל איסורין שבתורה . וא"ת ומאי קושיא דילמא הייט דוקא לענין שאין מבטלין איסור לכתחילה והכא שרי וי"ל דלשון זהו היתר הבא מכלל איסור משמע מכלל דבר האסור לאכילה : **מאי** חזית דגמרינן מהא כו' . ואף על גב דלתמרא מקשינן כיון דאיכא לאוקומי קדא דדם הפר בעולין כדבון בהקומץ רבה (מנחות דף כב:) איש לן למילף מזרוע בשלה אע"ג דלקולא וכן בסמוך פריך (ג) דאדרבה ניגמר מהכא לקולא דאיכא לאוקומי קדא דחטאת ודמשרת להיתר מצטרף לאיסור וגריכי כדאמר בפרק שלשה מינין (מיר דף לז:) : **לחומרא** גמרינן דמדאוריית ברובא בטיל . וא"ת הא הוינן במינו אבל בשאינו מינו לא בטיל דטעם כעיקר דאוריית וי"ל דלאו דרשא גמורה היא כדפריש ולענין מין במינו גמרינן לחומרא ובשאינו מינו קיים להו דבוחר משיש למר ומאה למר פוסק הטעם ותשמיעינו נמי אהאי קדא ועוד דזימנין פוסק בפחות משיש או ממאה א"כ הא דילפינן לאסור עד שיש ומאה חומרא בעלמא הוא : **רבא** אמר לא נגרכא אלא לטעם כעיקר דבקדשים אסור . פירש בקונטרס דזהו לטעמוטי שאר קדשים אבל חולין שפיר ילפינן מיניה למאה ושיש דמדאוריית בטלי ברוב וילפינן מהכא להחמיר דלא ליבטל אלא במאה ושיש משמע דר"ל דטעם כעיקר דקאמר לאו ו] לטעם גמור הוא דהא בטיל במאה ושיש אלא טעם כל דהו קאמר וגם ל"ל דכה"ג אסור בקדשים ואע"ג דלא הוי אלא משהו וכי פריך וליגמר מיניה הייטו דלישתרו אף ז] *בשר קדשים בק' וס' בזרוע בשלה והשתא תימה כיון דהכא לא איירי בטעם גמור אלא בכל שהוא מי דחקו לפרש דרבא איירי בטעם כעיקר בחולין לאו דאוריית כיון דהכא לא איירי בטעם גמור אלא בכל שהוא כדפריש ועוד תימה דעל כרחיך אין כל שהוא אוסר בקדשים דלא אסר במשהו אלא עולין דוקא לרבנן ומין במינו לר' יהודה כדאמרינן בהקומץ רבה (מנחות דף כב. כג.) וכן בפ' התערובת (זבחים עח.) אמר ר"ל הפגול והנותר והטמא שבלגן זה בזה ואכלן פטור וקאמר שמע מינה עוקן טעם ברוב לאו דאוריית אלא דמשמע דאפילו כדי נתינת טעם לא אסר במינו וזרוע בשלה וחטאת דמשמעתין במינו עסקינן ועוד אמר בהקומץ רבה (מנחות דף כג:) שתי מנחות *שנקמצו ונתערבו דבטל ברוב לרבנן דאמרי מין במינו בטיל אלמא אין כל שהוא אוסר בקדשים וכן בכמה דוכתין וגרלה לפרש דהכא איירי בטעם גמור מקדא דחטאת והוא הדין דבחולין אסור מקדא דמשרת אלא נקט קדשים משום דבזרוע בשלה דהוי קדשים קאי והכא שרי דפעמים שהזרוע ומקלא מן האיל היו חוץ לרוטב ונותן הזרוע טעם במה שחוץ וזימנין נמי שיש משמוטים הזרוע הרבה על אותו מקלא עד שלא יהא רוב באותו מקלא לבטלו ובכל ענין שיבטל התיר הכתוב ורבא לא פליג אר' יוחנן דמשרת אתא לטעם כעיקר ודרשה גמורה היא ולא אסמכתא דמדר"ש נשמע לרבנן דדרים לה להיתר מצטרף לאיסור דלקי והוא הדין לדרבנן דמוקי לה לטעם כעיקר נמי לקי והא דאמר אביי בפרק כל הבשר (לקמן דף קח.) ש"מ טעמו ולא ממשו בעלמא דאוריית דאי דרבנן מבשר בחלב מאי טעמא לא נגריכו להו דחדוש הוא לאו אע"ג דליכא נותן טעם אמר *לך רבא דרך ביטול אסורה מהכא דיחוי בעלמא הוא לגומר מהכא לא תידוק ובפרק בתרא דמוכשת ע"ז (דף סז.) דאמר רבי יוחנן טעמו ולא ממשו אסור ואין לוקין עליו *והייטו במינו דמדאוריית ברובא בטל וטעמו וממשו דקאמר התם דלוקין כגון שהאיסור בטיל ומכירו וכי קתני טעמו ולא ממשו אסור ואין לוקין עליו ה"ה אפילו טעמו וממשו אם אין מכירו אלא מילתא דפסיקא נקט בכל ענין אי נמי נקט ולא ממשו לרבותא דאפ"ה אסור ועוד

יש בו ברוע ולא הוה ליה כל האיל אלא בשישים וגמרינן מיניה דאיסור נתבשל עם היתר ולא נאסר ההיתר . קסבר בשר לבהדי בשר משערי כו' דבזרוע טעם בשר יש בו והוי באיל מאה חלקים בשר כבזרוע : מיהיבי זהו היתר הבא מכלל איסור . כלומר הזרוע שנתבשל עם האיל זהו היתר הבא מכלל איסור שהזרוע מוקדשין ואין מותר לישראל אפתנה לכהן הוא והאיל של חולין נתבשל עמו ואעפ"כ מותר לישראל למעוטי מאי לאו למעוטי כו' כלומר לאו למעוטי כל איסורין שבתורה שאם נתבשל עם היתר שאסור אפי' בשישים . אמר אביי לא צריכא לר' יהודה כו' . כלומר הא דתנן זהו היתר הבא מכלל איסור לאו למעט כל איסורין שבתורה . אלא לר' יהודה איצטריך למיתנא . וליגמר מיניה כו' כלומר וליגמר מיניה ר' יהודה כן הזרוע בשלה דכמה דתם בטל אע"פ שהוא מין במינו כך יהו בטלין כל איסורין שבתורה אע"ג דמין במינו . הא גלי רחמנא ולקח הכהן מדם חפר כו' כלומר שדם השעיר טועם ודם הפר מרובה וכשנערבו לקרנות המזבח מוכיר הכתוב דם השעיר כדם הפר שהוא מין במינו ולא בטל ומיניה נמר ר' יהודה דמין במינו לא בטל : ליגמר

אין בשלה אלא שלימה ר' שמעון בן יוחאי אומר אין בשלה אלא שנתבשלה עם האיל דכולי עלמא בהדי איל מבשל לה מר סבר מחתך לה והדר מבשל לה ומר סבר מבשל לה והדר מחתך לה ואי בעית אימא דכ"ע מחתך לה והדר מבשל לה מיהו מר סבר בהדי איל מבשל לה ומר סבר בקדרה אחרת מבשל לה ללישנא קמא אליבא דדברי הכל ללישנא בתרא אליבא דרבי שמעון בן יוחאי מאן דאמר "בשישים סבר בשר ועצמות בהדי בשר ועצמות משערינן והוה ליה בששים מאן דאמר במאה סבר בשר בהדי בשר משערינן והוה ליה במאה ומי ילפינן מינה והתניא זהו היתר הבא מכלל איסור זהו למעוטי מאי לאו למעוטי כל איסורין שבתורה אמר אביי לא נצרכא אלא לרבי יהודה דאמר *מין במינו לא בטיל קמ"ל דהכא בטיל וליגמר מיניה גלי רחמנא °ולקח מדם הפר ומדם השעיר ויקרא ע' תרוייהו בהדי הדדי נינהו ולא בטלי ומאי חזית דגמרי' מהאיך ליגמר מהאי *חדוש הוא ומחדוש לא גמרינן אי הכי למאה וס' נמי לא ליגמר אטו אנן לקולא גמרינן לחומרא גמרינן דמדאוריית ברובא בטיל רבא אמר לא נצרכא אלא לטעם כעיקר *דבקדשים אסור קא משמע לן דהכא שרי וליגמר

ליה : **וליגמר מיניה** . בבעולי מין במינו : **ולקח מדם הפר ומדם השעיר** . בתחרי מות גבי קרבות מזבח הפנימי וקסבר רבי יהודה שמעתה דם שניהם לכלי אחד והדבר יחוש שדם הפר מרובה מדם השעיר וקרי ליה דם השעיר אלמא לא מבטל ליה : **חדוש הוא** . דלכתחלה (ג) היתר לבטל האיסור : **אטו אנן** . הא דגמרינן מיניה מאה או ששים קולא הוא דתימא חדוש הוא דחדים רחמנא ואקיל גביה ולא גמרינן מיניה : **הא חומרא היא** . דלא תימא ליבטל ברובא ומומרא שפיר גמרינן מיניה דכ"ש הוא ומה איל מזיר דאקיל גביה לא אקיל אלא במאה או בששים כ"ש באיסורי אחריני : **דמדאוריית** . כלומר אי לאו מהאי גמרינן ומשמיע ביטול טעם כשאר בטולי דאוריית ברובא הוה לן לבטולי דכתיב (שמות כג) אחרי רבים להטות : **לטעם כעיקר** . עוקן טעם קיים לן דאסור בקדשים כעיקר ממשו של איסור ג] ולהא מילתא קתני זהו למעוטי שאר קדשים אבל חולין שפיר גמרינן מיניה למאה ושיש הא קיים לן ד] מאחרי רבים להטות דבטלי ברובא וילפינן מהכא להחמיר דלא ליבטל אלא *במאה ורבא איירי ליה בטעם כעיקר בחולין דמפרש ואזיל מדאוריית ברובא בטיל אלא מדרבנן ה]והכי נמי שמעינן ליה לר' יוחנן במסכת ע"ז (דף סז.) כל שטעמו ולא ממשו אין לוקין עליו והא דילפינן ליה בפסחים (דף מד.) מנזיר ומשרת ליקן טעם כעיקר סבירא להו דמומרא בתרתי דאסמכתא בעלמא הוא ולאו מילף הוא דהוו להו נזיר וגיעולי עובדי כוכבים ב' כתובין הכאין כאחד אי נמי גיעולי עובדי כוכבים מדוש הוא כדאמרינן התם ומשרת להיתר מצטרף לאיסור:

ליגמר

דלא הוי אלא משהו וכי פריך וליגמר מיניה הייטו דלישתרו אף ז] *בשר קדשים בק' וס' בזרוע בשלה והשתא תימה כיון דהכא לא איירי בטעם גמור אלא בכל שהוא מי דחקו לפרש דרבא איירי בטעם כעיקר בחולין לאו דאוריית כיון דהכא לא איירי בטעם גמור אלא בכל שהוא כדפריש ועוד תימה דעל כרחיך אין כל שהוא אוסר בקדשים דלא אסר במשהו אלא עולין דוקא לרבנן ומין במינו לר' יהודה כדאמרינן בהקומץ רבה (מנחות דף כב. כג.) וכן בפ' התערובת (זבחים עח.) אמר ר"ל הפגול והנותר והטמא שבלגן זה בזה ואכלן פטור וקאמר שמע מינה עוקן טעם ברוב לאו דאוריית אלא דמשמע דאפילו כדי נתינת טעם לא אסר במינו וזרוע בשלה וחטאת דמשמעתין במינו עסקינן ועוד אמר בהקומץ רבה (מנחות דף כג:) שתי מנחות *שנקמצו ונתערבו דבטל ברוב לרבנן דאמרי מין במינו בטיל אלמא אין כל שהוא אוסר בקדשים וכן בכמה דוכתין וגרלה לפרש דבקדשים אסור מקדא דחטאת והוא הדין דבחולין אסור מקדא דמשרת אלא נקט קדשים משום דבזרוע בשלה דהוי קדשים קאי והכא שרי דפעמים שהזרוע ומקלא מן האיל היו חוץ לרוטב ונותן הזרוע טעם במה שחוץ וזימנין נמי שיש משמוטים הזרוע הרבה על אותו מקלא עד שלא יהא רוב באותו מקלא לבטלו ובכל ענין שיבטל התיר הכתוב ורבא לא פליג אר' יוחנן דמשרת אתא לטעם כעיקר ודרשה גמורה היא ולא אסמכתא דמדר"ש נשמע לרבנן דדרים לה להיתר מצטרף לאיסור דלקי והוא הדין לדרבנן דמוקי לה לטעם כעיקר נמי לקי והא דאמר אביי בפרק כל הבשר (לקמן דף קח.) ש"מ טעמו ולא ממשו בעלמא דאוריית דאי דרבנן מבשר בחלב מאי טעמא לא נגריכו להו דחדוש הוא לאו אע"ג דליכא נותן טעם אמר *לך רבא דרך ביטול אסורה מהכא דיחוי בעלמא הוא לגומר מהכא לא תידוק ובפרק בתרא דמוכשת ע"ז (דף סז.) דאמר רבי יוחנן טעמו ולא ממשו אסור ואין לוקין עליו *והייטו במינו דמדאוריית ברובא בטל וטעמו וממשו דקאמר התם דלוקין כגון שהאיסור בטיל ומכירו וכי קתני טעמו ולא ממשו אסור ואין לוקין עליו ה"ה אפילו טעמו וממשו אם אין מכירו אלא מילתא דפסיקא נקט בכל ענין אי נמי נקט ולא ממשו לרבותא דאפ"ה אסור

[ג"ל בשאר קדשים]

[ג"ל שלא נקמצו]

[ג"ל ליה]

[ג"ל הייטו]

שיטה מקובצת

ת] דעם האיל מתבשלת: ב] ולישנא בתרא דאוקימנא לת"ק דבקדירה אחרת : ג] ולהאי מילתא קתני זהו : ד] דהא קים לן בתו מאחרי רבים : ה] אלא מדרבנן בעינן ששים והכי נמי שמעינן: ו] דרוצה לומר דטעם כעיקר דקאמר לאו טעם גמור הוא אלא טעם כל דהו קאמר דהא בטיל בס' וס' ובכי ה"ג אסור בקדשים ואע"ג וכו' : ז] אף בשאר קדשים בס' וס' בזרוע בשלה :

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה ולגישנא בתרא וכו' ובשר מועט . נ"ב דעתו ז"ל בזה לתרץ מה שהו מוציאין עצמות מהזרוע כן ג"כ מוציאים מהאיל וא"כ אין בו מאה אבל בירושלמי פ' ג' מיים במיר מתכן קושיא זו ולא שעצמות זרוע אין מצטרפין מ"מ (אין) עצמות אל מצטרפין וא"כ אל"ל לא שפיר"י שבזרוע בשר מעט וק"ל וכן במ"ר פ' כשא דף רמב ע"ג : (ב) ד"ה חדוש וכו' התיר לבטל : (ג) תוס' ד"ה מאי וכו' מכיר מדרכה דגיגמר :

[עיין תוס' מנחות פג. ד"ה מה מעלת וכוס' זבחים נח. ד"ה איכא]

[ג"ל כמאה ושיש]

[ג"ל שלא יהא]

[ג"ל כשר]

[ג"ל לגיה]

[ג"ל הייטו]

רבינו גרשום

אין בשלה אלא שלימה . כלומר לגישנא קמא שלימה ששלימה נתבשל עם האיל כלומר חתך לה והדר מבשלה עם האיל . ואינבעית תימא דכ"ע מחתך לה והדר ומבשל לה . מר סבר בהדי איל זהו רשב"י ומר סבר בקדרה לחוד וזהו ת"ק . ומאי דקאמר אין בשלה אלא שלימה דשלימה נותן לו ומבשלה בקדרה לחוד . לגישנא קמא אליבא דדברי הכל למדוה מן הזרוע בשלה ר' חייא בר אבא בשישים ור' שמואל בר רב יצחק במאה. באנדאמר בששים קסבר כלומר בשר ועצמות ולא הוי אלא ששים לפי שעצם בדול

ולגמר מינה. למאי אף שאר קדשים בשאים או מאה כגון טחר או פגול: **לחיות כמוה**. הנוגע בה וכלע ממנה: **שאם פסולה**. היא יפסל הבולע: **ואם כשרה**. היא תאכל זו ב] כחמור שבחטאת שאחי' הן שלמים אסורין ליאכל אלא לזכרי כהונה ליום ולילה ולפנים מן הקלעים ג] ומהכא גמרינן לכל איסורי תורה אור

פסחים מה. מיר לג: זבחים לג:

קדשים דלא בטלי לגמרי: **ליגמר** ויקל **וליגמר מינה** ד] **מהאי**. וליבטלו בק': אלא חדוש הוא ל"ג אלא: **חדוש הוא**. כדפרישית דלכתחלה מבטלינן ליה ומייתינן ליה לידי כך בידים: **לא נגרכא**. זהו: **אלא למקום אחר**. דבעלמא בכל איסור והיתר המחוברים כגון הוליא הטובר את ידו וכגון אבר המדולדל כולן אסורין ד] כדאמרינן בבהמה המקשה (לעיל דף פח:): **להא שמעתא**. דרב שמואל בר רב יצחק: **למה אמרו**. המחמץ לאחו איסור אמרו לתרומה שהמחמץ חולין בשאור שלה או מתבל קדרה חולין בחבלי תרומה או מדמע ומבשל חולין ותרומה יחד שאנו הולכים אחריו להחמיר: **למין ומינו**. אמרו כן דאולינן ביה לחומרא לדקתני לקמיה: **ולמה אמרו להקל ולהחמיר**. שפעמים להקל ופעמים להחמיר: **מין** ה] **ושאינו מינו**. על זה אמרו פעמים להקל ופעמים להחמיר: **גריסין**.] של פול דתרומה: **שנתבשלו עם עדשים**. של חולין וטעמום ויש בהם ז] טעם תרומה בחולין אע"פ שיש בחולין מאה ואחד ח] שתרומה דינה לבטל בכך דנפקא לן בספרי מקרא מכל חלבו את מקדשו ממנו שאם נפל בתוכו הרי הוא מקדשו ובתרומת מעשר משתני קרא שהיא אחד ממאה וקאמר שאם חזרה לתוך התבשיל ותשעה מקדשתן מכאן אמרו תרומה במאה עם האסור אסורה במאה והיא מותרת והכא כיון דטעם טעם אע"פ שיש כאן היתר כדי לבטל איסור אסור דטעמא לא בטיל הרי להחמיר: **אין כאן בנותן טעם**. אע"פ שאין כאן היתר כדי לבטל מותר דכי בעינן אחד *ממאה היכא דאיסורא בעינה הוא כגון חטין בחטין או כל דבר שלא נתבשל אבל הכא דליתיה בעינה לא בעינן אחד ומאה הרי להקל אבל מין ומינו לעולם להחמיר כדאמרינן לקמן דלא מיפתרי עד דאיכא תרתי לטיבותא אין נותן טעם ואחד ומאה: קתני מיהא דכי לא יהיב טעמא לא בעינן מאה ואחד ובמאי בטיל לאו בששים אלמא ט] ביטולא היכא דליכא טעמא בששים הוא: לא

[ל"ל ומאה]

גלי רחמנא גבי חטאת כו'*: הקשה ר"ת דהאי קרא דחטאת מייתי הכא לטעם כעיקר ובפ' אלו טובדין (פסחים דף מה.) מוקי להיתר מלגרך לאיסור לכ"ע וטעם כעיקר מפיק ליה ממשכת ולר"ע מגיעולי עובדי כוכבים לכך נראה לר"ת דגרסינן הכא לא נגרכא אלא להיתר מלגרך לאיסור דבכל ענין היתר הכחוב ואפילו יש חלי זית בעין משמנוניה של זרוע על חתיכת החיל שאון לרוטב ומיהו א"ל להגיה הספרים דאיכא למימר דנקט הדרשה הפשוטה דלי לאו קרא דמשכת ודגיעולי עובדי כוכבים דאתו לטעם כעיקר הוה מוקמי קרא דחטאת לטעם כעיקר ולא להיתר מלגרך לאיסור וכי האי גוונא איכא בבמה דוכתין ועוד י"ל דסוגיא דהכא אתיא כי סוגיא דזיר פ' שלשה מינין (דף לז:*) דגרסינן התם ורבנן תיפוק להו דהיתר מלגרך לאיסור מחטאת ומשני התם נמי לטעם כעיקר הוא דאתא ואע"ג דמשכת נמי אתי לטעם כעיקר מלגרך לריבי דלי כתב רחמנא חטאת הוה אמינא דזיר לא אתי מיניה דזיר מקדשים לא יליפינן ואי כתב רחמנא זיר הוה אמינא חטאת מזיר לא יליפינן דחאי' חרגן אסיר ליה: **תאבל** כאמור שבה. רבינו חננאל גרים תאכל כאמור שבהן משמע דאיכא חומרא בשלמים דליכא בחטאת כגון שבשל שלמים דאתמול בקדירה דחטאת דהיום דרמינן עלייהו חומרא דחטאת לאסור לזרים לגשים ולעבדים וחומרא דשלמים שאין נאכלין אלא עד הלילה וחטאת של היום זמן אכילתה עד למחר: **לא** נגרכא אלא למקום אחר. דבעלמא אסור כגון שהוליא הטובר את ידו לאחו דנפקא לן בפ' בהמה המקשה (לעיל דף פח:) דמקום אחר אסור מדאלמלא דרשה החזיר לאכול מקום אחר מכלל דאי לא החזירה אסור ונראה דשאר קדשים כגון חזה ושוק ואימורין שרי נמי מקום אחר שלהם דהא לא אשכחן קרא בזרוע בשלה יותר מבשאר קדשים ואי יליפי בהו מעובר דאסור מקום אחר בזרוע בשלה נמי ליתסר אלא בטולן לא אסר הכתוב מקום אחר דזרוע בשלה וחזה ושוק ואימורים שה אכתוב לאסיר ולא מקום אחר והא דקאמר הכא דבעלמא אסור הייט באבר שילא לאוץ והכא שרי בכל הקדשים ולכך לא פריך הכא מאי חזית דגמרת כו' כדפריך לאיכך: **אין** בהם בנותן טעם אע"פ שאין בהן כדי להעלות מותר. פי' בקונטרס וכי בעינן מאה ואחד הייט היכא דליתיה בעינה אבל הכא דליתיה בעינה לא בעינן מאה ואחד אלמא ל"ל לפירושו דהכא מיירי כגון שהסיר הגריסים מתוך העדשים *דאם אי אפשר להסירם שאינו מכירן ואיכא ממשות האיסור היה צריך מאה ואחד וקשה לפירושו אמאי נקט רישא שאור של חטים שנפל לאוץ עיסה של חטין דהוי מין במינו אפי' בשלא במינו נמי בעינן מאה ואחד היכא דליתיה לאיסור בעינה וי"ל דנקט מין במינו דאפילו הסיר אחרי כן השאור בעינן מאה ואחד לבטל אבל שלא במינו לא בעינן ונראה דא"ל לדחוק כן דשאינו מינו בטל בששים כשאר איסורין אפילו איתיה לאיסורא בעינה כיון דאינו מכירו ובמינו הוא דבעינן מאה ואחד דהא דלרבינו בספרי אם מקדשו ממנו שנפל לתוכו הרי הוא מקדשו במינו כתיב: **אלא** במאי לאו בששים. וא"ת הא דבטל הכא בששים היינו דטעמיה דהן ואפי' בפחות היה בטל אי טעמיה כהן ואין נותן טעם ולא כמו שפירש בקונטרס לעיל* אבל בסתמא בעינן מאה ואחד לבטלה דהא רישא נמי דקתני אם יש בהן בנותן טעם אסור אפי' יש בהן להעלות במאה ואחד על כרחך איירי בטעמיה כהן וי"ל דממשכת יתירה דייק דבסופא הוה ליה למיתני אין בהן בנותן טעם מותר ואו לא ושפיר ידעינן דאבין יש לו להעלות במאה ואחד ובין אין לו להעלות במאה ואחד דרישא קאי אלא לאסי הדר תנא לאשמעינן דבביר ממאה ואחד יש שיעור לבטל נתינת טעם לא

[לעיל פח:]

[עם מ"ז]

[ל"ל ומאה]

[נו"ע תוס' זבחים עט. ד"ה אמור]

ע"ש רש"י ד"ה כתוב]

[ל"ל דאי]

[דף מח. ד"ה כפ']

פר א מיי' פ"ח מה' מע"ק הל"ו:

פו ב מיי' פי"ג מה' תרומות הל"ב:

שיטה מקובצת

ח] גלי רחמנא גבי חטאת. נ"ב עי' תוס' זבחים דף צח ע"א ד"ה מה: כ] ואם כשרה היא האכל זו שנגעה בה כחמור: ג] ומהכא גמרינן. נ"ב עיין רש"י זבחים דף צז ע"ב ד"ה עד שיבלע: ד] כדאמרינן בבהמה המקשה ובלישנא קמא ואליבא דר"ש בן יוחי דאמר מבשל לה והדר מחתך לה: ה] להא שמע"א וכו': ס] מין ושאינו מינו לפין בשאינו מינו אמרו כן: ו] גריסין פולין דתרומה: ז] ויש בהם נ"ס תרומה ברוליך: ח] מאה וא' בתרומה ודיינה ליבטל: ט] ובמאי בטיל לאו בששים אלמא כי לא יהבא טעמא בששים הוא:

רבינו גרשום

ליגמר מהכא. כלומר מן הזרוע בשלה אלא חדוש הוא כו'. כלומר חדוש הוא שאיסור נתבשל עם היתר מוקדשין שאסור לישראל [נתבשל] עם החולין ואינו אוסרו: דמדאוריית' בטל ברובא. כלומר כדחזינן בקרא אחרי רבים להטות. אמר רבא לא נצרכא [אלא] לטעם כעיקר כלומר מה דתנא זהו היתר הבא מכלל איסור לאו למעוטי כל איסורין שבתורה אלא לטעם כעיקר כו': ואם כשרה יאכל כחמור שבה שאם מבשל שם קדשים עם הטאת אפי' אותן קדשים שמבשל עם חטאת יהיו נאכלין לשני ימים ולילה אחד כיון שבשלו עם חטאת יהא נאכל ליום ולילה כחטאת דנותן טעם כעיקר חשוב: דבינא אסר לא נצרכא אלא למקום אחר כלומר הא דאמרי' זהו היתר הבא מכלל איסור דאפי' מקום אחר דאסור מקום אחר בעלמא אסור כגון שרוצא עובר את ידו ושחט את אמו ואח"כ החזירה אסור אפי' במקום אחר: א"ל אביי וכל איסורין שבתורה בטאה ואחתן כל המתבל כלומר מתבל בקדרה של חולין מתבלין של תרומה ומחמץ בשאור של תרומה עיסה של חולין ומדמע תרומה עם חולין: גרסין שנתבשלו עם עדשים כלומר גריסין של תרומה שנתבשלו עם עדשים של חולין בין שיש בהן להעלות באחד ומאה כלומר שיש מאה של חולין לבד מן התרומה בין שאין להעלות באחד ומאה שאין מאה של חולין לבד מן התרומה אבל בכלל התרומה יש מאה אסור לפי שיש באיסור בנותן טעם. הא